

**VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS VELŽIO KOMUNALINIO ŪKIO
ŠILUMOS SEKTORIAUS VEIKLOS
REGULIAVIMO APSKAITOS SISTEMOS APRAŠAS**

I. BENDROJI DALIS

1. Viešoji įstaiga Velžio komunalinis ūkis (toliau – Įstaiga) yra struktūrinių padalinių visuma, kuri užtikrina nepertraukiamą centralizuotos šilumos energijos tiekimo ir vandens pašildymo, geriamojo vandens tiekimo, nuotekų tvarkymo paslaugas bei teikia kitas paslaugas.
2. Buhalterinė apskaita Įstaigoje tvarkoma vadovaujantis patvirtinta apskaitos politika, Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu, Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymu, Viešųjų įstaigų bei kitais Lietuvos Respublikos įstatymais, verslo apskaitos standartais, Lietuvos Respublikos vyriausybės nutarimais ir kitais teisės aktais. Buhalterinę apskaitą Įmonė organizuoja ir vykdo Buhalterijos skyrius.
3. Įstaigos finansiniai metai trunka 12 mėnesių. Finansinių metų pradžia – sausio 1 d., pabaiga – gruodžio 31 d.
4. Įstaiga vykdo apskaitos vykdymo apskaitos atskyrimą, vadovaudamasi VERT 2018 m. gruodžio 31 d. nutarimu Nr. O3E-470 patvirtintu Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašu (toliau – **Aprašas**). Apskaitos atskyrimas vykdomas Reguliavimo apskaitos sistemoje (toliau – **RAS**), kurios paskirtis – Įstaigos finansinę informaciją (pajamas, sąnaudas, turtą) paskirstyti verslo vienetams ir juos sudarančioms paslaugoms. RAS apibrėžiama kaip veiklos apskaitos, apimančios apskaitos atskyrimą ir sąnaudų paskirstymą, sistema, sukurta ir naudojama reguliavimo tikslais.
5. Apskaitos atskyrimo rezultatas – reguliuojamos veiklos ataskaitos (toliau – **RVA**), kuriose pateikiama ataskaitinio laikotarpio Įstaigos finansinė informacija pagal Aprašo reikalavimus.
6. RAS tvarkoma atsižvelgiant į Įstaigos veiklos specifiką, remiantis buhalterinės apskaitos duomenimis ir vadovaujantis RAS aprašu, šilumos energijos veiklą reglamentuojančiais teisės aktais, VERT nutarimais ir metodiniais nurodymais bei Įstaigos vidaus dokumentais.
7. RAS apskaitą organizuoja ir jos procese dalyvauja buhalterinės apskaitos skyriaus darbuotojai.
8. RAS aprašo tikslas – atskleisti Įstaigos reguliavimo apskaitoje naudojamus principus, metodus, atliekant apskaitos atskyrimą ir sąnaudų paskirstymą. RAS aprašas parengtas vadovaujantis Aprašu.

II. BUHALTERINĖ APSKAITA

9. Buhalterinė apskaita Įstaigoje vedama naudojant buhalterinės apskaitos programą „Profit-W“.
10. Reguliavimo apskaitoje naudojama sąnaudų ir pajamų buhalterinės apskaitos informacija.
11. Buhalterinėje apskaitoje naudojamas Įstaigos veiklos poreikiams pritaikytas sąskaitų planas (1 priedas).

III. REGULIACINĖ APSKAITA

12. RAS naudojama informacija gaunama iš šių informacijos šaltinių:
 - 12.1. buhalterinės apskaitos informacija: buhalterinės apskaitos programos „Profit-W“, buhalterinės apskaitos registrai bei pirminiai dokumentai.
 - 12.2. ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto apskaitos, vedamos reguliavimo tikslais, informacija (žr. IV skyrių);
 - 12.3. paskirstymo nešiklių sąrašas ir apskaičiuotos jų reikšmės (5 priedas).
13. RAS naudojami pirminiai, tarpiniai ir galutiniai duomenų grupavimo centrai:
 - 13.1. **DK sąskaitos** – pirminiai sąnaudų grupavimo centrai. Visos DK sąskaitos vėliau priskiriamos paskirstymo centrui arba paslaugai (žr. žemiau). Likusi finansinė informacija (pajamos ir ilgalaikis turtas) iš karto priskiriamos paskirstymo centrui arba paslaugai (žr. žemiau).
 - 13.2. **paskirstymo centrai** – tarpiniai duomenų grupavimo centrai. Į paskirstymo centrus, vadovaujantis Aprašo nuostatomis, grupuojama finansinė informacija, kuri vėliau paskirstoma paslaugoms naudojant paskirstymo kriterijus. Įstaigos naudojamų paskirstymo kriterijų sąrašas pateikiamas 5 priede.
 - 13.3. **paslaugos** – galutiniai duomenų grupavimo centrai, kuriems, vadovaujantis Aprašo nuostatomis, priskiriama finansinė informacija iš pirminių ir tarpinių paskirstymo centrų. Detalus paslaugų sąrašas pateikiamas 4 priede.
14. Apskaitos atskyrimas vykdomas ir RVA rengiamos šiais etapais:
 - 14.1. buhalterinės apskaitos ir turto informacijos perkėlimas (žr. V skyrių);
 - 14.2. pajamų paskirstymas (žr. VI skyrių);
 - 14.3. ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto vertės paskirstymas (žr. VII skyrių);
 - 14.4. sąnaudų paskirstymas (žr. VIII skyrių):
 - 14.4.1. tiesioginių sąnaudų paskirstymas;
 - 14.4.2. netiesioginių sąnaudų paskirstymas;
 - 14.4.3. bendrųjų sąnaudų paskirstymas.

IV. REGULIACINĖ TURTO APSKAITA

15. Reguliavimo tikslais vedama Įstaigos ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto apskaita yra atskirta nuo buhalterinės apskaitos.
16. Į ilgalaikio turto sąrašą įtraukiami visi turto vienetai, kuriuos Įstaiga valdė ataskaitinio laikotarpio pradžioje ir įgijo ataskaitinio laikotarpio metu.
17. Ilgalaikio turto sąrašas yra sudarytas pagal Apraše ir jo prieduose numatytus turto pogrupius. Kiekvienas turto vienetas priskiriamas Apraše numatytam turto pogrupiui atsižvelgiant į jo naudojimo paskirtį ir pobūdį. Kiekvienas turto vienetas priskiriamas tik vienam turto pogrupiui.
18. Kiekvienas turto vienetas priskiriamas konkrečiai paslaugai, paskirstymo centrui arba administracinei veiklai, atsižvelgiant į jo naudojimo paskirtį ir pobūdį.
19. Turto įsigijimo (pradinė) vertė vertinama pagal buhalterinėje apskaitoje registruotą turto įsigijimo vertę.
20. Nustatant turto vertę, atskleidžiama ir toliau paslaugoms neskirstoma:
 - 20.1. turto vertės dalis, sukurta už Europos Sąjungos struktūrinių fondų, dotacijų ar subsidijų lėšas, vartotojų lėšas;
 - 20.2. ilgalaikio turto vertės pokytis, susijęs su ilgalaikio turto perkainojimu;
 - 20.3. nebenaudojamo ilgalaikio turto vieneto ar jo dalies vertė;
 - 20.4. neatlygintinai (nemokamai) Įstaigai perduoto turto vieneto ar jo dalies vertė;
 - 20.5. ilgalaikio turto (ar jo dalies), sukurto įvykdžius investicinius projektus, teisės aktų nustatyta tvarka nesuderintus su VERT;
 - 20.6. kiti atvejai, nustatyti Aprašo 24.4. papunktyje;

- 20.7. ilgalaikio turto, kuriuo padidintas Įstaigos įstatinis kapitalas, vertės dalis atitinkanti aukščiau išvardintus atvejus.
21. Skaičiuojant ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudas:
- 21.1. naudojami turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpiai:
- 21.1.1. nustatyti Apraše;
- 21.1.2. likusiems turto vienetams taikomi atskirais VERT nutarimais suderinti ir/arba Įstaigos pasirinkti, ekonomiškai pagrįsti nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpiai.
- 21.2. taikomas tiesiogiai proporcingo nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo metodas;
- 21.3. nusidėvėjimas pradedamas skaičiuoti pradėjus eksploatuoti turtą, nuo kito mėnesio 1 dienos.
- 21.4. turtas nudėvimas kol jo likutinė vertė tampa lygi jo likvidacinei vertei.

V. INFORMACIJOS PERKĖLIMAS

22. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje buhalterinės apskaitos informacija ir ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto apskaitos informacija perkeliama į RAS, t. y. sugrupuojama pagal reguliavimo apskaitoje naudojamas pajamų, sąnaudų ir turto kategorijas, grupes ir pogrupius.
23. Buhalterinės apskaitos sąnaudų sąskaitų plano sąsajų su Aprašo sąnaudų pogrupiais detalizavimas pateikiamas 2 priede.

VI. PAJAMŲ PASKIRSTYMAS

24. Ataskaitinio laikotarpio pajamos (išskyrus Šilumos tiekimo ir karšto vandens tiekimo pajamas) paskirstomos tiesiogiai paslaugoms, sudarančioms verslo vienetų, remiantis atsiskaitymų su klientais buhalterinės apskaitos registruose įrašais, vartotojams išrašytų sąskaitų informacija, šilumos energijos ir karšto vandens gamybos ir realizavimo ataskaitų duomenimis.
25. Šilumos tiekimo ir karšto vandens tiekimo pajamos skirstomos paslaugoms šiais etapais:
- 25.1. buhalterinėje apskaitoje pajamos priskiriamos pajamų už šilumą ir pajamų už karšto vandens tiekimą grupėms (sąskaitoms);
- 25.2. reguliavimo apskaitoje šilumos tiekimo pajamos paskirstomos paslaugoms realizuotą šilumos kiekį dauginant iš patiekto atitinkamos paslaugos kainos dedamosios (įskaitant papildomas dedamąsias);
26. Kitų reguliuojamų ir nereguliuojamų veiklų pajamos paskirstomos remiantis atsiskaitymų su klientais sistemos įrašais bei buhalterinės apskaitos informacija.

VII. ILGALAIKIO MATERIALIOJO IR NEMATERIALIOJO TURTO PASKIRSTYMAS

27. Paslaugoms skirstoma ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto, faktiškai naudojamo Įstaigos veikloje, įsigyto už Įstaigos lėšas, sukurto pagal investicinius projektus, suderintus su reguliuojančiąja institucija, vertės dalis, nesusijusi su perkainojimo veikla (pagal 22 punktą):
- 27.1. likutinė vertė laikotarpio pabaigoje;
- 27.2. metinės nusidėvėjimo sąnaudos.
28. Kiekvienas ilgalaikio turto vienetas tiesiogiai priskiriamas paslaugoms, naudojantis buhalterinės apskaitos registrais pagal materialiai atsakingus asmenis, priskirtus konkrečioms paslaugoms ir pagal tai, kurių paslaugų teikimui tas turtas yra naudojamas ataskaitinio laikotarpio metu.
29. Pastatų šildymo (įskaitant šilumos punktus) ir karšto vandens sistemos priskirtinas turtas priskiriamas prie pastatų šildymo ir karšto vandens sistemų priežiūros verslo vieneto turto.

30. Ilgalaikis turtas, naudojamas bendram veiklos palaikymui (užtikrinimui) paskirstomas paslaugoms proporcingai atitinkamai paslaugai priskirtai pastoviųjų tiesioginių ir netiesioginių sąnaudų sumos daliai.

VIII. SĄNAUDŲ PASKIRSTYMAS

31. Įstaigos veikloje patiriamos sąnaudos nustatomos vadovaujantis buhalterinės apskaitos registruose užfiksuotais įrašais, kuriais remiantis sudaryta ataskaitinio laikotarpio finansinė ataskaitomybė. Perkeliant duomenis iš buhalterinės apskaitos registrų į RAS visos patiriamos sąnaudos suskirstytos į sąnaudų grupes. Buhalterinės apskaitos sąnaudų sąskaitų plano sąsąjį su Aprašo sąnaudų pogrupiais detalizavimas pateikiamas 2 priede.
32. Paskirstytos sąnaudos priskiriamos sąnaudų kategorijoms šia tvarka:
- Tiesioginėms sąnaudoms priskiriamos sąnaudos, patirtos teikiant vieną paslaugą arba kurių atsiradimą (susiformavimą) ir apimtį lėmė konkreti paslauga (produktas) ir jos apimtis ataskaitiniu laikotarpiu. Šios sąnaudos priskiriamos tiesiogiai konkrečiai paslaugai.
 - Netiesioginėms sąnaudoms priskiriamos sąnaudos, patirtos teikiant kelias paslaugas arba patirtos veikloje, susijusioje su paslaugų teikimu netiesiogiai. Šios sąnaudos paskirstomos paslaugoms naudojant paskirstymo kriterijus. Paskirstymo kriterijų sąrašas pateikiamas 5 priede.
 - Bendrosioms sąnaudoms priskiriamos sąnaudos, patirto bendram veiklos palaikymui ir susijusios su visomis paslaugomis. Bendrosios sąnaudos paskirstomos paslaugoms proporcingai pagal tiesiogiai ir netiesiogiai toms paslaugoms priskirtų pastoviųjų sąnaudų sumą.
 - Nepaskirstomosioms sąnaudoms priskiriamos sąnaudos, nurodytos Aprašo 41 punkte.
33. Buhalterinės apskaitos sąnaudų sąskaitų plano sąsąjį su sąnaudų kategorijomis detalizavimas pateikiamas 3 priede.

IX. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

34. Įstaigoje RAS aprašas atnaujinamas ne rečiau kaip vieną kartą per metus.
35. Vadovaujantis Aprašo nuostatomis, Įstaigos tinklapyje skelbiamas RAS aprašas, išskyrus konfidencialią informaciją.

IX. PRIEDAI

Nr.	Pavadinimas
1.	Pajamų, sąnaudų ir ilgalaikio turto sąskaitų planas
2.	Sąnaudų grupavimas
3.	Sąnaudų priskyrimas
4.	Paslaugų sąrašas
5.	Paskirstymo centrų ir nešiklių sąrašas
6.	Nusidėvėjimo laikotarpiai